

TARLA HAZIRLIĞI

Öncelikle, tarlada bitki artıklarının yok edilmesi gerekir. Düzenli bir çıkış, kuvvetli bir kök sistemi temin etmek için tohum yatağının iyi hazırlanması lazımdır. İyi bir toprak işleme toprağın havalanmasını ve toprak canlılarının iyi faaliyet görmelerini sağlar. Tarlada yabancı otlar barınmaz. Bir önceki ürün hasat edildikten sonra tarla gölge tavında iken 15-20 cm derinlikte meyile dik yönde pullukla sürülür. Bu sürümden sonra tarla kesekli ise diskaro ve tırmık geçirilerek kesekler kırılır. Tarlanın durumuna göre ekim öncesi ya diskaro ve tırmık yada yalnız tırmık ile ikinci bir işleme yapılarak tarla ekime hazırlanır.

Sert tabaka oluşumunu önlemek için 3-4 yılda bir 60-70 cm derinlik ve 90 cm ara ile dipkazanla toprağın gevşetilmesi faydalıdır.

EKİM NÖBETİ

Buğday ve arpa aynı tarlaya üst üste ekilmemelidir. Çünkü hem hastalıklar çoğalır, hem de verim azalır. Ekim nöbeti, buğdaygil bitkileri dışında bir bitkiyle yapılmalıdır. Ayçiçeği, şeker pancarı, patates gibi çapa bitkileri ekim nöbeti için uygundur.

EKİM

Sahil kuşağında en uygun ekim zamanı Kasım ayının ilk yarısı, geçit bölgelerinde 15 Ekim-1 Kasım'dır. Ekim zamanında yapılmalıdır. Zamanından önce ve sonra yapılan ekimlerde soğuğa ve yatmaya karşı dayanıklılık azalır. Sıra arası 15-20 cm, ekim derinliği 4-6 cm olmalıdır. En iyisi kombine mibzerle ekimdir. Mibzerle ekimde, dekara ekmeklik buğdaylarda 16-18 kg, makarnalık buğdaylarda 18-20 kg ve arpalarda 18-20 kg yeterlidir. Serpme ekim yapılırsa bu miktarlar 2-3 kg daha artırılmalıdır.

Sahil kuşağında Sakin, Kaşifbey, Marmara-86, Ata-81, Gönen ve İzmir-85; geçit bölgelerinde Gün-91, Seri-82, Kate-A-1, Yüreğir-89 ve Momtchill uygun buğday çeşitleridir. Sahil kuşağında Zafer-160; geçit bölgelerinde Cumhuriyet-50, Hamidiye-85 ve Yıldırım uygun arpa çeşitleridir.

BAKIM İŞLERİ

Buğday ve arpa çapa bitkileri olmadığı için çapa yapılmaz. Yabancı ot kontrolü kültürel tedbirler ve ilaçlı mücadele ile yapılır. Kültürel tedbirler; temiz ve sertifikalı tohum kullanmak,

teknikğine uygun ekim nöbeti yapmak ve tarla çevresinin temizliğine özen göstermektir. İlaçlı mücadele, hububatın kardeşlenmesinden sonra sapa kalkmadan önceki dönemde yabancı ot ilaçları ile yapılır.

GÜBRELEME

Uygun bir gübreleme için; toprakta mevcut bitki besin maddesi miktarını ve yetiştirilecek bitkinin besin maddesi ihtiyacını bilmek gerekir.

Toprakta mevcut besin maddesi miktarı, ancak toprak tahlilleri ile anlaşılır. Bunun için ekimden 1-2 ay önce teknikğine uygun olarak alınacak toprak örnekleri tahlil ettirilmeli, bunun sonucuna göre gübre kullanılmalıdır.

Fosforlu gübreyi ekimde tohumla birlikte kombine mibzerle vermek en idealidir. Azotlu gübrenin yarısı, tarla yüzeyine gübre dağıtıcısı veya el ile serpidikten sonra, mibzerle ekim yapılarak fosforlu gübrenin tohum derinliğine banda verilmesi sağlanmalıdır.

Mibzerle ekim mümkün değilse, fosforlu gübrenin tamamı ile azotlu gübrenin yarısı tohumla beraber

toprak yüzeyine yeknesak olarak serpilmeli ve uygun bir ekipmanla tohum ve gübrenin ekim derinliğine inmesi sağlanmalıdır. Her iki ekim şeklinde de azotlu gübrenin ikinci yarısı, tercihen Amonyum Nitrat halinde kardeşlenme başlangıcında serpmeye olarak verilmelidir.

Makarnalık buğday çeşitlerinde azotlu gübreler 3 defada verilirse daha yararlı olur. Ekimde, sapa kalkmada ve başak gösterme zamanında; toprak tahlili yapılmamışsa saf madde olarak dekara ortalama buğday için kuru şartlarda 7-9 kg azot, 6-8 kg fosfor, sulu şartlarda 12-14 kg azot, 7-9 kg fosfor; arpa için 7 kg azot, 6 kg fosfor uygundur.

SULAMA

Yetiştirme süresi boyunca yeterli ve düzenli yağış olursa buğday sulanmadan yetişir. Ancak sulanırsa gübreden daha fazla yararlanacağı için verim artacaktır. Buğday; Uzun tava veya yağmurlama olarak sulanabilir

Buğday üç devrede sulanabilir:

- 1-Ekim öncesi veya hemen sonra,
- 2-Sapa kalkma devresi başında,
- 3-Süt olum devresi başında.

Arpa ise genelde sulanmaz.

İlkbaharın çok kurak geçtiği zamanlarda gelişmeyi tamamlamak için sulanabilir.

HASAT-HARMAN

-Buğday başaklarını iki elimiz arasında ovduğumuz zaman çıkan taneler dolgun ise,

-Buğday sapları boğum yerlerinden kolayca kırılıyorsa,

-Başaklar toprağa doğru bükülmüşse, hasat zamanı gelmiş demektir.

Hasat zamanı gecikirse buğdayda dane dökme olur. Arpada dane dökme olmaz. Ancak başak kırılması olabilir.

Buğday ve arpa genel olarak biçerdöverle hasat edilmektedir. Buğday ve arpanın biçerdöverle hasadı sırasında danede nem oranı % 15'in altında olmalıdır. Bu oranın altında olmazsa ürün, depolandığı ambar ve silolarda kızılaşabilir, bozlaşabilir. Hasatta dane kaybını azaltmak için biçerdöver ayarları iyi yapılmalıdır. Küçük ve fazla eğimli arazilerde hasat, orak veya tırpanla yapılır. Demet halinde biçilen buğday ve arpalar iyice kuruyunca harman yerine taşınarak patozda harmanlanır.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: samsuncey@yahoo.com
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Hububat Yetiştiriciliği

Mustafa ALTINDEĞER
Ziraat Mühendisi

No: T/ 1

2005